

Trawsnewid digidol

Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe

Mai 2026

Amdanom ni

Rydym wedi paratoi a chyhoeddi hwn o dan adran 61(3)(b) o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus Cymru 2004.

© Archwilydd Cyffredinol Cymru 2026

Gallwch aildefnyddio'r cyhoeddiad hwn (heb gynnwys logos ac eithrio fel rhan annatod o'r ddogfen) yn rhad ac am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng.

Os ydych chi'n ei aildefnyddio, rhaid i'ch aildefnyddio fod yn gywir ac ni ddylai fod mewn cyd-destun camarweiniol. Rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint Archwilydd Cyffredinol Cymru, a rhaid i chi roi teitl y cyhoeddiad hwn. Pan fyddwn wedi nodi unrhyw ddeunydd hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint dan sylw cyn ei aildefnyddio.

Os oes angen help arnoch gyda'r ddogfen hon

Os hoffech ragor o wybodaeth, neu os oes angen unrhyw un o'n cyhoeddiadau arnoch mewn fformat neu iaith arall, os gwelwch yn dda:

- Ffoniwch ni ar 029 2032 0500
- E-bostiwch ni yn info@audit.wales

Gallwch ddefnyddio'r Gymraeg neu'r Saesneg pan fyddwch yn cysylltu â ni – byddwn yn ymateb i chi yn yr iaith rydych chi'n ei defnyddio.

Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Gymraeg.

Mae Archwilio Cymru yn dilyn y safonau archwilio perfformiad rhyngwladol a gyhoeddwyd gan Sefydliad Rhyngwladol y Goruchaf Sefydliadau Archwilio (INTOSAI).

Cynnwys

Ciplun archwiliad	4
Ffeithiau a ffigurau allweddol	7
Ein canfyddiadau	8
Argymhellion	25
Atodiadau	27
1 Ynglŷn â'n gwaith	28
2 Ymateb y rheolwyr	31

Ciplun archwiliad

Yr hyn yr edrychwyd arno

- 1 Fe wnaethom edrych ar sut mae ymagwedd Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (y Bwrdd Iechyd) at drawsnewid digidol yn cefnogi gwella gwasanaethau. Roedd hyn yn cynnwys ei ymagwedd at strategaeth ddigidol, arweinyddiaeth a datblygu sgiliau. Fe wnaethom hefyd ystyried sut mae'r sefydliad yn rheoli risgiau ynghylch seilwaith digidol, gwytnwch seiber, a Deallusrwydd Artiffisial (AI).

Pam mae hyn yn bwysig

- 2 Mae technoleg ddigidol yn alluogwr allweddol i lawer o nodau Cymru iachach. Mae'r cynllun hwnnw'n dweud y bydd technolegau newydd a dulliau digidol yn rhan bwysig o ymagwedd system gyfan at iechyd a gofal yn y dyfodol.
- 3 Fodd bynnag, mae cyflawni trawsnewid digidol yn heriol. Mae'n gofyn am fuddsoddiad, y seilwaith cywir, ac ymgysylltu a hyfforddiant staff. Mae angen i systemau gyfathrebu â'i gilydd a rhaid i sefydliadau reoli risgiau cynyddol o amgylch gwytnwch seiber.
- 4 Nid yw trawsnewid digidol yn ymwneud â thechnoleg yn unig, mae'n ymwneud â diwylliant ac arweinyddiaeth. Mae gan fyrddau cyrff y GIG rôl allweddol wrth gymeradwyo a bod yn berchen ar strategaeth ddigidol y sefydliad. Mae angen sicrwydd ar fyrddau hefyd bod trawsnewid digidol yn cael ei reoli'n ddiogel ac yn effeithiol, a bod buddsoddiad yn sicrhau'r manteision a fwriadwyd.

Yr hyn a ganfuwyd gennym

- 5 Mae gan y Bwrdd Iechyd Strategaeth Ddigidol glir a chymeradwy. Fodd bynnag, mae sefyllfa ariannol heriol y Bwrdd Iechyd yn golygu nad yw wedi gallu nodi'r buddsoddiad ariannol angenrheidiol i gyflawni'r Strategaeth. Er bod tystiolaeth o ddatblygiadau digidol lleol, rhanbarthol a chenedlaethol yn cael eu mabwysiadu i gefnogi moderneiddio gwasanaethau, mae'r angen i gyflawni arbedion tymor byr yn effeithio ar allu'r Bwrdd Iechyd i gyflawni trawsnewid digidol tymor hwy.
- 6 Mae gan y Bwrdd Oruchwyliaeth Gyffredinol dda o waith digidol trwy ei Bwyllgor Digidol, Data, Ymchwil ac Arloesi. Fodd bynnag, gallai'r gwerthusiad o atebion digidol fod yn fwy cyson fel y gallai ymgysylltu Grŵp Gwasanaeth ar ddatblygiadau digidol. Mae gan y Bwrdd Oruchwyliaeth gref o risgiau digidol a seiber ond mae angen iddo gydnabod a lliniaru risgiau deallusrwydd artiffisial sy'n dod i'r amlwg yn well. Mae trefniadau gwytnwch seiber wedi'u sefydlu'n dda, wedi'u cefnogi gan gynllun strategol seiberddiogelwch manwl.
- 7 Mae'r Bwrdd Iechyd yn cydnabod pwysigrwydd sgiliau digidol ond nid oes ganddo ddull strwythuredig o asesu gallu ar draws y sefydliad. Mae hyfforddiant a chymorth presennol yn darparu sylfaen ddefnyddiol ond mae'r defnydd yn isel. Nid yw ymagwedd y Bwrdd Iechyd at gynhwysiant digidol yn strategol ac nid oes arweiniad penodedig ar waith.
- 8 Mae'r Bwrdd Iechyd yn dangos ymgysylltiad cryf â phartneriaid digidol gan gynnwys Iechyd a Gofal Digidol Cymru (DHCW), Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC), Llywodraeth Cymru, a'r rhwydweithiau clinigol o fewn Perfformiad a Gwelliant y GIG. Mae cydweithio cryf hefyd â Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda ar faterion digidol.

Yr hyn rydyn ni'n ei argymhell

- 9 Rydym wedi gwneud chwe argymhelliad i'r Bwrdd Iechyd sy'n canolbwyntio ar:

- sicrhau bod y cynllun strategol digidol newydd yn gyflawnadwy o safbwynt ariannol;
- sicrhau presenoldeb grŵp gwasanaeth yn y Grŵp Arweinyddiaeth Ddigidol;
- cryfhau'r dull o reoli risgiau sy'n gysylltiedig ag AI;
- datblygu dull cyson o asesu sgiliau, capasiti a gallu digidol ar draws y sefydliad;
- datblygu cynllun clir i leihau allgáu digidol; ac
- gwerthuso datrysiadau digidol yn gyson gyda phwyslais ar adolygiad ôl-weithredu.

Ffeithiau a ffigurau allweddol

O'r gweithlu'r Bwrdd Iechyd o oddeutu 14,000 o staff, dim ond 205 sydd wedi cwblhau 'offeryn hunanwerthuso rhyngweithiol AaGCh' fel rhan o'r Fframwaith Gallu Digidol.

Mae'r Bwrdd Iechyd yn cael ei asesu ar hyn o bryd yng Ngham 1 model HIMSS EMRAM sy'n golygu bod systemau digidol craidd ar waith, ond mae aeddfedrwydd digidol cyffredinol yn dal i fod yn gynnar. Mae ei Strategaeth Ddigidol yn gosod uchelgais i gyrraedd cam 7 erbyn 2036.

Ers mis Mawrth 2025, mae'r Bwrdd Iechyd wedi cael pedwar digwyddiad y gellir eu hadrodd i'r uned gwytnwch seiber.

Rhwng 2022-23 a 2024-25, buddsoddodd y Bwrdd Iechyd oddeutu £47 miliwn mewn refeniw digidol a £20.2 miliwn mewn cyfalaf.

Ein canfyddiadau

Strategaeth, cynllunio ac arweinyddiaeth

Mae strategaeth ddigidol, arweinyddiaeth a goruchwylio yn gryf, ond rhaid i grwpiau gwasanaeth gymryd mwy o ran mewn materion digidol, a dylai'r Bwrdd flaenoriaethu trawsnewid digidol ehangach

Strategaeth a chynlluniau digidol

- 11 Yn dilyn proses ymgysylltu effeithiol â rhanddeiliaid, datblygodd y Bwrdd Iechyd ei Strategaeth Ddigidol a'i weledigaeth 10 mlynedd, a gymeradwywyd gan y Bwrdd ym mis Mawrth 2025. Mae'n gosod nod hirdymor clir i wella iechyd a lles pobl trwy dechnoleg ddigidol ac mae'n cyd-fynd â'r rhan fwyaf o strategaethau cefnogi'r sefydliad, ac eithrio'r Strategaeth Ystadau. Mae strategaeth y Bwrdd Iechyd wedi'i halinio'n strategol â blaenoriaethau cenedlaethol a lleol gan gynnwys agenda ddigidol Llywodraeth Cymru, Cymru Iachach, a Strategaeth Ddigidol a Data Llywodraeth Cymru.
- 12 Mae Strategaeth Ddigidol y Bwrdd Iechyd, sy'n canolbwyntio ar ddefnyddio trawsnewid digidol i wella iechyd a lles pobl, yn esbonio sut mae trawsnewid digidol yn bwysig i helpu i wella gwasanaethau, eu gwneud yn fwy cynaliadwy, ac ymdopi â'r galw cynyddol. Mae'r strategaeth yn rhoi enghreifftiau ymarferol o sut y gall digidol newid y ffordd y mae gofal yn cael ei ddarparu a gwneud profiad y claf yn well. Mae hyn yn cynnwys rhoi mynediad amser real i staff at wybodaeth am gleifion, defnyddio data i ddeall iechyd y boblogaeth yn well, targedu cymorth lle mae ei angen, a helpu cleifion i gymryd mwy o reolaeth trwy offer fel pyrth cleifion, apwyntiadau digidol, ac ap GIG Cymru.

- 13 Mae'r Strategaeth Ddigidol yn dangos dealltwriaeth dda o gryfderau a gwendidau presennol y Bwrdd Iechyd. Mae'r strategaeth hefyd yn cynnwys fframwaith buddion sydd wedi'i gynllunio i sicrhau bod pob menter ddigidol a thrawsnewid gwasanaeth yn cael ei alinio â chanlyniadau mesuradwy a strategol. Er ei fod yn sôn am gleifion, nid yw'n darparu llawer o fanylion ar sut y bydd gwasanaethau digidol yn cael eu cynllunio gyda nhw.
- 14 Mae'r Bwrdd Iechyd yn cyflawni ei Strategaeth Ddigidol trwy gynllun digidol tair blynedd clir a gymeradwyodd y Pwyllgor Digidol, Data, Ymchwil ac Arloesi (DDRI) ym mis Gorffennaf 2025. Mae'r cynllun yn darparu map ffordd lefel uchel ar gyfer trawsnewid digidol rhwng 2025 a 2028. Mae cynllun gwaith manwl 2025-26 yn rhannu hyn yn y prosiectau digidol penodol y mae'r Bwrdd Iechyd yn anelu at eu cyflawni eleni.
- 15 Nid oes gan y Bwrdd Iechyd yr arian sydd ei angen i gyflawni'r Strategaeth Ddigidol yn ei ffurf bresennol. Mae'r strategaeth yn gofyn i fuddsoddiad godi o £23 miliwn yn 2023-24 i £54 miliwn erbyn 2035-36. Ym mis Mawrth 2025, cefnogodd y Bwrdd y cyfeiriad strategol a nodir yn y Strategaeth ond nododd fod angen rhagor o waith yn ystod 2025/26 i ddatblygu cynllun buddsoddi digidol manylach ar gyfer 2026/27 ymlaen. Fodd bynnag, nid yw'r Bwrdd Iechyd wedi nodi'n glir beth mae hyn yn ei olygu i gyflawni'r strategaeth.
- 16 Mae'r Bwrdd Iechyd yn bwriadu defnyddio ei broses gynllunio Cynllun Tymor Canolig Integredig i nodi'r adnoddau sydd eu hangen i gyflawni'r uchelgeisiau yn y Strategaeth Ddigidol. Ym mis Ionawr 2026, roedd y gyfarwyddiaeth ddigidol yn gweithio mewn partneriaeth â'r tîm cynllunio a phartneriaethau, grwpiau darparu gwasanaethau, a byrddau gofal thematig newydd i ddeall pa gefnogaeth ddigidol sydd ei angen arnynt i gyflawni eu blaenoriaethau. Roedd hyn yn dal i gael ei gwblhau ar adeg ein hadolygiad. Rydym yn trafod buddsoddiad mewn trawsnewid digidol ymhellach yn yr adroddiad hwn **(Paragraff 50)**.

17 Ym mis Medi 2025, cyhoeddodd y Bwrdd Iechyd Strategaeth hirdymor wedi'i hadnewyddu, 'Bae Abertawe iachach'. Yna penderfynodd ddiweddarau ac ailenwi ei Strategaeth Ddigidol, er mai dim ond 10 mis oed oedd hi. Bydd y Cynllun Strategol Digidol wedi'i ddiweddarau yn cadw'r un egwyddorion a gweledigaeth. Fodd bynnag, mae'r Bwrdd Iechyd eisiau i'r cynllun fod yn fwy hyblyg fel y gall ymateb i newidiadau mewn technoleg ddigidol ac anghenion busnes. Mae'r Bwrdd Iechyd yn bwriadu alinio'r Cynllun Strategol Digidol wedi'i ddiweddarau â'r Cynllun Gwasanaethau Clinigol newydd, sydd i fod i fod ym mis Medi 2026. Yn y cyfamser, mae'r Bwrdd Iechyd wedi canolbwyntio ar flaenoriaethau'r cynllun blynyddol sy'n cyd-fynd â'r broses IMTP.

Perchnogaeth y Bwrdd o drawsnewid digidol

18 Mae'r Bwrdd yn dangos ymrwymiad cryf i drawsnewid digidol ond mae'n cydnabod bod angen iddo wneud mwy i sicrhau bod digidol ar flaen ei feddwl. Mae'n gweld digidol fel lifer ar gyfer gwella ac mae'n cefnogi prosiectau, fel Porth Cleifion Bae Abertawe¹. Fodd bynnag, er bod y strategaeth yn gryf, mae angen mwy o gynnydd i symud ffocws y Bwrdd Iechyd o brosiectau unigol i gyflawni'r trawsnewidiad digidol ehangach y mae'n anelu at ei gyflawni drwy'r strategaeth.

19 Mae gan y Bwrdd arweinyddiaeth ddigidol gref. Mae'n cynnwys Cyfarwyddwr Digidol ac Aelod Annibynnol ar gyfer Digidol. Mae'r ddau yn cymryd rhan mewn cyfarfodydd Bwrdd a chyfarfodydd pwyllgor amrywiol sy'n berthnasol i'w rôl, sy'n golygu bod gan y sefydliad yr arbenigedd cywir i lywio ei gynlluniau digidol.

¹ Porth Cleifion Bae Abertawe - yn adnodd ar-lein diogel. Mae wedi'i gynllunio ar gyfer cleifion dros 16 oed, sydd wedi derbyn gofal cleifion allanol yn ddiweddar, ar hyn o bryd neu sydd ar fin derbyn gofal cleifion allanol gan weithwyr gofal iechyd proffesiynol yn y Bwrdd Iechyd.

20 Mae'r Bwrdd Iechyd wedi cyflwyno ystod o sesiynau hyfforddi ar gyfer aelodau'r Bwrdd. Roedd y sesiynau hyn yn cwmpasu pynciau fel datblygu strategaeth i ddeall risgiau Seiberddiogelwch. Maent wedi helpu i wella gwybodaeth a dealltwriaeth pawb o faterion digidol ac wedi cryfhau sut mae'r Bwrdd yn goruchwylio gwaith digidol. Dywedodd Aelodau Annibynnol fod y sesiynau hyn yn ddefnyddiol. Mae aelodau o'r Pwyllgor DDRI hefyd wedi derbyn sesiynau briffio ar bynciau digidol, gan gynnwys gwaith rhanbarthol ac AI. Fodd bynnag, wrth i dechnoleg ddigidol newid yn gyflym, bydd hyfforddiant parhaus yn bwysig i gadw gwybodaeth y Bwrdd yn gyfredol ac i gefnogi goruchwyliaeth gref o waith digidol.

Rolau, cyfrifoldebau ac atebolrwydd

21 Mae gan y Bwrdd oruchwyliaeth dda o sut mae ei waith digidol yn mynd rhagddo. Ym mis Tachwedd 2024, gwelodd hyn trwy sefydlu'r Pwyllgor DDRI fel pwyllgor bwrdd newydd. Mae'r pwyllgor hwn yn helpu'r Bwrdd i weld yn gliriach beth sy'n digwydd gyda thrawsnewid digidol, data, ymchwil ac arloesi. Mae hefyd yn dangos bod y Bwrdd eisiau mwy o sicrwydd bod y strategaeth ddigidol a'r rhaglenni digidol cenedlaethol yn cael eu cyflawni.

22 Mae'r Pwyllgor DDRI yn gweithio'n dda, ac fe wnaethom arsylwi craffu a her dda. Mae ganddo oruchwyliaeth o gyflawni'r Strategaeth Ddigidol, yn ogystal â'r map ffordd tair blynedd, a'r cynllun gwaith yn y flwyddyn. Mae'n gwneud hyn trwy adroddiad diweddarau chwarterol, sy'n crynhoi'r cynnydd ac yn darparu diweddariadau ar gyflawni cerrig milltir cyflawni. Mae'r diweddariad hefyd yn canolbwyntio ar risgiau a lliniaru. Mae'r adroddiad yn cynnwys² dangosfwrdd cyflawni prosiect sydd â sgôr RAG, sy'n olrhain cynnydd y 37 prosiect ar gyfer 2025-26. Yn ôl diweddariad Ionawr 2026, adroddwyd 23 fel 'gwyrrd', 12 yn 'ambr', adroddwyd dau fel 'coch'.

²Gwyrrd - ar y trywydd iawn, gweithredu yn mynd rhagddo yn ôl y cynllun ac yn ôl amserlenni y cytunwyd arnynt; Amber - oddi ar y trywydd iawn, gweithredu nad yw'n symud ymlaen i linellau amser gwreiddiol ond y gellir ei reoli gyda chamau lliniaru ar waith; Coch - oddi ar y trywydd iawn gyda materion sylweddol, gweithredu ddim yn symud ymlaen i amserlenni ac yn gofyn am ddwysáu.

- 23 Mae gan y Pwyllgor DDRI oruchwyliaeth gref o sefyllfa ariannol ddigidol y Bwrdd Iechyd. Mae'n derbyn adroddiad penodol ar gyllid digidol, sy'n nodi'r sefyllfa gyfalaf a refeniw ar gyfer y gyfarwyddiaeth Ddigidol. Mae'r adroddiad hefyd yn diweddarau'r pwyllgor ar gynnydd gyda chyflawni arbedion cyfarwyddiaeth a'r camau sy'n cael eu cymryd i reoli risgiau ariannol.
- 24 Mae gwasanaethau digidol yn cael eu rheoli'n dda, gyda rolau a chyfrifoldebau clir. Mae Grŵp Arweinyddiaeth Ddigidol y Bwrdd Iechyd yn goruchwyllo'r cyflwyniad digidol ac yn gwneud yn siŵr ei fod yn cyd-fynd â blaenoriaethau IMTP. Mae grŵp llywodraethu gwybodaeth a sicrwydd seiberddiogelwch sy'n goruchwyllo'r ddau faes. Mae'r Grŵp Cudd-wybodaeth Digidol yn goruchwyllo prosiectau a dangosfyrddau cudd-wybodaeth digidol.
- 25 Fodd bynnag, er bod y gyfarwyddiaeth ddigidol wedi ceisio gwella ymgysylltiad, nid yw rhai grwpiau gwasanaeth yn mynychu'r Grŵp Arweinyddiaeth Ddigidol yn rheolaidd. Mae hyn yn lleihau pa mor effeithiol y gall y grŵp fod. Pan nad yw grwpiau gwasanaeth yn mynychu, efallai y byddant yn colli'r cyfle i lunio cynlluniau digidol yn y dyfodol a rhannu cyfrifoldeb am y gwaith.

Nodi a rheoli risgiau

Er gwaethaf goruchwyliaeth gref o seilwaith digidol a risgiau seiber, nid yw'r Bwrdd Iechyd wedi datblygu trefniadau cadarn eto i reoli risgiau AI sy'n dod i'r amlwg

Risgiau digidol strategol

- 26 Mae gan Gofrestr Risg Strategol y Bwrdd Iechyd ddau risg sy'n gysylltiedig â digidol - cynaliadwyedd Gwasanaethau Digidol a methiant i gyflawni trawsnewid digidol. Mae gan y ddau risg sgôr uchel o 20. Maent yn derbyn craffu arferol gan y Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio. Fodd bynnag, nid yw'r Bwrdd Iechyd wedi nodi'n glir effaith y diffyg buddsoddiad mewn digidol.

Risgiau seilwaith digidol

- 27 Mae'r Bwrdd Iechyd yn ymwybodol o'r bylchau yn ei seilwaith TG ac yn monitro'r rhain trwy ei Gofrestr Risg Asedau TGCh. Mae wedi nodi prosiectau digidol penodol ochr yn ochr â chynllun amnewid 10 mlynedd i helpu i dargedu cyllid pan fydd ar gael. Fodd bynnag, mae cynlluniau a chyllidebau ar gyfer uwchraddio ac ailosod yn parhau i newid ac yn parhau i fod wedi'u cyfyngu gan gyllid cyfyngedig, sy'n arafu cynnydd wrth ddiweddarau technoleg sy'n heneiddio. Mae hyn yn cynyddu'r risg o systemau yn methu, dyfeisiau yn rhedeg yn araf, staff yn colli amser, a mwy o wendidau seiberddiogelwch.
- 28 Er nad yw'r Strategaeth Ddigidol yn nodi risgiau seilwaith manwl, mae'n tynnu sylw at flaenoriaethau allweddol fel systemau wrth gefn diogel, cael gwared ar Windows 10, ac uwchraddio rhwydweithiau craidd yn Ysbytai Treforys a Singleton. Yn ddiweddar, derbyniodd y Bwrdd Iechyd £2 filiwn ychwanegol gan Lywodraeth Cymru, sy'n cael ei ddefnyddio i uwchraddio'r rhwydwaith yn Ysbyty Treforys a disodli nifer sylweddol o ddyfeisiau hŷn.

Gwytnwch seiber

- 29 Mae gan y Bwrdd Iechyd Gynllun Strategol Seiberddiogelwch clir a manwl, a gymeradwywyd ym mis Mai 2025, sy'n berthnasol i'r holl staff. Mae Tîm Seiberddiogelwch pwrpasol ar waith i gyflawni'r cynllun, ac mae'r Bwrdd yn derbyn diweddariadau rheolaidd. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi diffinio'n dda risgiau seiber yn ei Gofrestr Risg Gorfforaethol gyda rheolaethau a chamau lliniaru, ond mae'r sgôr risg yn parhau i fod yn uchel ar 20 oherwydd bygythiadau sy'n esblygu.
- 30 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio'n agos gydag arbenigedd seiber cenedlaethol y GIG, gan gynnwys cymryd rhan mewn ymarferion gwytnwch. Mae hyfforddiant staff ar hyfforddiant llywodraethu gwybodaeth a seiberddiogelwch wedi'i gwblhau 84%, ac mae'r Gyfarwyddiaeth Ddigidol yn cynnal profion gwe-rwydo i wella ymwybyddiaeth, er bod canlyniadau diweddar yn dangos bod lle i wneud yn well o hyd.

31 Mae'r Bwrdd Iechyd yn monitro digwyddiadau seiber yn rheolaidd. Yn 2025, cofnododd bedwar digwyddiad ffurfiol, ac mae ei systemau'n delio â 200-300 o rybuddion bob dydd, gyda thua 100 yn gofyn am ymyrraeth â llaw. Mae'r tîm seiber ymroddedig yn asesu risgiau ar gyfer prosiectau newydd drwy broses adolygu amlddisgyblaethol, ac ym mis Mawrth 2025, derbyniodd Bwrdd Iechyd gyllid gan Lywodraeth Cymru i uwchraddio systemau wrth gefn, i wella'r amddiffyniad rhag ymosodiadau seiber. Bydd Archwilio Mewnol yn cynnal adolygiad manwl o drefniadau seiberddiogelwch y Bwrdd Iechyd yn 2026-27.

Deallusrwydd artifisial

32 Mae'r Bwrdd Iechyd yn deall y gallai AI ddod â manteision pwysig, megis cefnogi penderfyniadau clinigol, helpu gyda diagnosis a sgrinio cynnar, a gwneud tasgau gweinyddol yn fwy effeithlon. Mae'r Strategaeth Ddigidol yn sôn am AI, ond ar adeg ein gwaith, nid oedd yn nodi'r adnoddau ariannol, technegol a dynol sydd eu hangen i ddatblygu a defnyddio AI yn ddiogel, gan gynnwys gofynion seilwaith a gweithlu.

33 Ar ben hynny, nid yw'r Bwrdd Iechyd wedi ystyried yn briodol y risgiau sy'n gysylltiedig ag AI ac nid oes unrhyw risgiau sy'n gysylltiedig ag AI wedi'u cynnwys yn y Cofrestrau Risg Corfforaethol neu Gwasanaethau Digidol. Mae hyn yn golygu nad oes gan y sefydliad ddealltwriaeth glir o sut y gallai AI effeithio ar ddiogelwch cleifion ac ni all roi sicrwydd i'r Bwrdd bod defnydd AI yn ddiogel, yn briodol, neu'n bodloni'r safonau disgwylidiedig.

34 Mae'r Bwrdd yn cydnabod bod angen sicrwydd cryfach ynghylch sut mae'r sefydliad yn nodi, rheoli a lleihau'r risgiau sy'n gysylltiedig â defnyddio AI. Mae'r Bwrdd Iechyd, felly, yn cydnabod y bydd angen iddo roi trefniadau priodol ar waith i reoli risgiau sy'n gysylltiedig ag AI yn effeithiol, fel rhan o'i Strategaeth Ddigidol ddiwygiedig.

- 35 Gan weithio gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, mae'r Bwrdd Iechyd wedi ymrwmo'n ffurfiol i ddatblygu strategaeth a fframwaith llywodraethu AI erbyn dechrau 2026. Bydd hyn yn cynnwys goruchwyliaeth foesegol a dilysu clinigol yn unol â disgwyliau'r Comisiwn AI ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol³.
- 36 Ym mis Tachwedd 2024, cytunodd Pwyllgor DDRI ar bolisi ar gyfer defnyddio AI mewn Ymarfer Clinigol. Fodd bynnag, ni ddarganfuom unrhyw dystiolaeth bod staff wedi cyflwyno unrhyw geisiadau o dan y polisi hwn, sy'n awgrymu bod ymwybyddiaeth yn isel. Mae hyn hefyd yn codi pryderon y gallai rhai timau fod yn defnyddio AI heb y gymeradwyaeth briodol.

Sgiliau digidol

Nid oes gan y Bwrdd Iechyd ddull strwythuredig o asesu a datblygu sgiliau digidol, ac mae capasiti cyfyngedig, defnydd isel o hyfforddiant, a chyfyngiadau ariannol yn rhwystro parodrwydd digidol

Asesu sgiliau digidol

- 37 Er bod y Bwrdd Iechyd yn cydnabod bod sgiliau digidol yn bwysig, nid oes ganddo ffordd strwythuredig o asesu sgiliau, capasiti neu allu ei weithlu eto.
- 38 Mae cyfanswm nifer y staff sydd wedi cwblhau Fframwaith Gallu Digidol AaGIC yn isel ar 205 (Medi 2025), a heb strategaeth ddatblygu wedi'i thargedu, ni all y Bwrdd Iechyd nodi'n glir ble mae diffyg sgiliau neu beth sydd angen ei wneud i'w gwella.

³Mae'r Comisiwn AI ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn gorff a arweinir gan Lywodraeth Cymru sy'n darparu canllawiau, cyfeiriad strategol a safonau ar lefel genedlaethol ar gyfer mabwysiadu AI yn ddiogel ac yn gyfrifol ar draws gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru.

39 Mae'r Bwrdd Iechyd yn datblygu Strategaeth Gweithlu Digidol, ond mae cyfyngiadau ariannol yn arafu cynnydd. Bydd angen buddsoddiad sylweddol i gyflawni ei nodau. Er mwyn helpu i symud ymlaen, mae'r Bwrdd Iechyd yn archwilio cyfleoedd i weithio gyda thimau'r gweithlu, AAEG a DHCW, a rhaglenni rhanbarthol a chenedlaethol ehangach i adeiladu parodrwydd digidol.

Datblygu sgiliau a gallu digidol

40 Er nad oes gan y Bwrdd Iechyd ffordd strwythuredig o asesu sgiliau, capasiti neu allu digidol ar draws y sefydliad, mae ganddo rai trefniadau ar waith i helpu staff i ddatblygu eu sgiliau digidol. Mae'r rhain yn cynnwys:

- ymsefydlu digidol gorfodol ar gyfer yr holl staff;
- rhaglenni hyfforddi digidol modiwlaidd sydd ar gael i bawb;
- Cymorth digidol 24/7;
- hyrwyddwyr digidol a phartneriaid busnes, wedi'u hymgorffori mewn grwpiau gwasanaeth i hyrwyddo mabwysiadu digidol; a
- chwrs llythrennedd data sydd ar gael i staff.

41 Fodd bynnag, mae nifer y staff sy'n cael mynediad at gymorth yn isel o'i gymharu â maint y gweithlu ac nid yw'r Bwrdd Iechyd yn casglu ffigurau hyfforddi a mynediad ehangach.

42 Ar adeg ein gwaith, roedd capasiti yn y Gyfarwyddiaeth Ddigidol wedi'i leihau oherwydd lefelau uchel o swyddi gwag. Ym mis Medi 2025, roedd gan y Gyfarwyddiaeth Ddigidol 47.87 o swyddi gwag WTE. Roedd y swyddi gwag hyn yn cwmpasu cylch gwaith eang o rolau gan gynnwys staff technegol digidol fel datblygwyr a pheirianwyr meddalwedd. Ar adeg ein gwaith, roedd rhewi swyddi gwag yn ei le. Ym mis Ionawr 2026, adroddodd y Gyfarwyddiaeth Ddigidol danwariant o £3.5 miliwn ar gyflog, ac roedd hyn yn cyfrannu at gyflawni arbedion ariannol o fewn y gyfarwyddiaeth. Heb staff medrus yn y swydd, gall hyn beri mwy o risgiau seiberddiogelwch, cyfyngu ar effeithiolrwydd tîm, neu oedi prosiectau. Mae'r heriau hyn yn cael eu gwneud hyd yn oed yn anoddach gan yr anawsterau ehangach wrth recriwtio gweithwyr proffesiynol digidol arbenigol, gan fod yn rhaid i'r Bwrdd lechyd gystadlu â chyflogwyr sector preifat sy'n cynnig cyflogau uwch a chyfleoedd gyrfa mwy hyblyg.

Cydweithio a chyfranogiad

Er bod y Bwrdd lechyd yn ymgysylltu'n dda â staff a defnyddwyr gwasanaeth, nid oes ganddo strategaeth glir ar gyfer mynd i'r afael ag allgáu digidol

Lleihau allgáu digidol

43 Mae Strategaeth Ddigidol y Bwrdd lechyd yn cydnabod yr angen i atal allgáu digidol. Mae'r strategaeth yn nodi grwpiau y gellir eu heithrio'n ddigidol ac yn amlinellu'r effaith bosibl ar gleifion. Mae hefyd yn nodi'r camau y mae'r Bwrdd lechyd yn eu cymryd i gynyddu'r defnydd o ddigidol a lleihau allgáu. Mae'r rhain yn cynnwys cadw llwybrau mynediad digidol ac an-ddigidol a chynnig dewisiadau amgen i bobl nad ydynt yn gallu defnyddio offer digidol. Mae'r Bwrdd lechyd hefyd wedi ymrwmo i wneud offer digidol sy'n wynebu cleifion yn hawdd i'w defnyddio. Fodd bynnag, nid yw wedi gosod targedau mesuradwy ar gyfer lleihau allgáu digidol. Nid oes ganddo unrhyw gynllun i nodi nac ymgysylltu â chleifion a allai gael eu heithrio, ac nid oes arweinydd dynodedig ar gyfer cynhwysiant digidol.

44 Er gwaethaf y diffyg arweinydd, mae gan y Bwrdd Iechyd ystod o fentrau i leihau allgáu digidol ymhlith staff. Mae'r rhain yn cynnwys rheolwr mabwysiadu digidol pwrpasol, sy'n arwain mentrau, yn cynnal y rhwydwaith hyrwyddwyr digidol, ac yn hyrwyddo mynediad at gyrsiau digidol. Darparodd y Bwrdd Iechyd dystiolaeth hefyd o ystod o weithgareddau y mae wedi'u cynnwys, gan gynnwys;

- Rhoddwyd mynediad i 68 o staff o Broffesiynau Iechyd a Gwyddorau Iechyd Perthynol i gwrs Sgiliau Llythrennedd Digidol Hanfodol Agored Cymru, gan eu helpu i wella eu hyder a'u gallu i ddefnyddio technolegau digidol;
- cyflwynwyd gweithdai llythrennedd data, gan gynnwys sesiynau mewn Gwasanaethau Therapi Gofal Sylfaenol a gyrhaeddodd dros 90 o staff ar draws mwy na 16 o wasanaethau ac a helpodd i fagu hyder mewn offer fel Power BI;⁴ a
- rhoddwyd mynediad i staff i Hyfforddiant Cynhwysiant Digidol gan Gymunedau Digidol Cymru sy'n⁵ cwmpasu hygyrchedd, iechyd a lles digidol, a rôl Hyrwyddwyr Digidol wrth gefnogi cydweithwyr.

45 Mae'r rhain i gyd yn fentrau da, fodd bynnag, fel y soniwyd o'r blaen, mae nifer y staff sy'n cael mynediad i'r rhain yn isel o'i gymharu â maint y gweithlu. Byddai'r Bwrdd Iechyd yn elwa o asesiad clir a chynllun cysylltiedig i leihau allgáu digidol. Mae angen ffocws cliriach hefyd ar leihau risgiau o allgáu digidol cleifion.

Cynnwys staff a defnyddwyr gwasanaeth

⁴ Power BI yw offeryn delweddu data a deallusrwydd busnes Microsoft.

Mae'n helpu defnyddwyr i droi data yn siartiau rhyngweithiol, dangosfyrddau ac adroddiadau fel y gall timau archwilio gwybodaeth, sylwi ar batrymau, a gwneud penderfyniadau gwell

⁵ Mae Cymunedau Digidol Cymru (DCW) yn rhaglen Llywodraeth Cymru sydd wedi'i chynllunio i leihau allgáu digidol a gwella sgiliau digidol ledled Cymru.

- 46 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio'n agos gyda staff, cleifion a defnyddwyr gwasanaeth ar brosiectau trawsnewid digidol allweddol, megis Porth Cleifion Digidol Bae Abertawe. Mae hefyd wedi sefydlu grwpiau defnyddwyr arbenigol ar gyfer mwy na deg gwasanaeth digidol, gan gynnwys Rheoli Archwilio, e-Ragnodi, Cofnodion Gofal Nyrsio, a Mamolaeth Ddigidol. Mae hyn yn helpu i sicrhau bod pobl sy'n defnyddio'r gwasanaethau hyn yn siapio sut mae datrysiadau digidol yn cael eu darparu'n uniongyrchol.
- 47 Mae cefnogaeth a chyfranogiad clinigol yn gryf. Y ddesg gymorth ddigidol yw'r prif le i staff gael cefnogaeth, gan ymdrin â thua 7,000 o geisiadau bob mis a chynnig opsiynau chatbot a sgwrsio byw. Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd wedi buddsoddi mewn rolau clinigol pwrpasol, gan gynnwys Prif Swyddog Gwybodaeth Glinigol, Prif Swyddog Gwybodaeth Nyrsys, ac Arweinydd Proffesiynol Allied Digidol. Maent yn gweithio o fewn y Gyfarwyddiaeth Ddigidol i ddarparu mewnwelediad clinigol a siapio datblygiad offer digidol.
- 48 Mae'r Bwrdd Iechyd hefyd yn cefnogi timau gweithredol trwy bartneriaid Busnes Digidol sy'n gweithio o fewn grwpiau gwasanaeth ac yn gweithredu fel cyswllt rhwng y gyfarwyddiaeth ddigidol, a gwasanaethau clinigol a gweithredol. Mae hyn yn galluogi timau clinigol a gweithredol i godi materion digidol yn haws.

Defnyddio datblygiadau digidol i gefnogi trawsnewid gwasanaeth

Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithredu atebion digidol lleol a chenedlaethol, ond mae'r angen am arbedion tymor byr yn ei atal rhag mynd ar drywydd trawsnewid digidol strategol yn llawn

Buddsoddi mewn trawsnewid digidol

49 Mae pwysau ariannol y Bwrdd Iechyd wedi arwain at doriadau sylweddol yn y gyllideb gwasanaethau digidol. Mae **Arddangosyn 1 yn** nodi'r gyllideb refeniw gychwynnol ar gyfer gwasanaethau digidol dros dair blynedd, a'r gwariant gwirioneddol. Mae hyn yn dangos bod y gyfarwyddiaeth ddigidol wedi tanwario yn erbyn ei dyraniad refeniw cychwynnol am y tair blynedd ariannol diwethaf. Ym mis Mawrth 2025, tynnwyd £1.3 miliwn o'r gyllideb, ac ym mis Tachwedd 2025 gofynnwyd i wasanaethau digidol ddod o hyd i £3.64 miliwn arall mewn arbedion. Erbyn Ionawr 2026, roedd y gwasanaeth ar y trywydd iawn i gyflawni cyfanswm arbedion o £4.46 miliwn, sef tua 15% o'i gyllideb wreiddiol ar gyfer 2025-26. Er bod toriadau cyllideb yn helpu i fynd i'r afael â phwysau ariannol tymor byr, maent yn ei gwneud hi'n anoddach i'r gyfarwyddiaeth ddigidol symud y tu hwnt i brosiectau o ddydd i ddydd i gyflawni'r trawsnewid digidol ehangach a nodir yn y strategaeth.

Arddangosyn 1: Buddsoddiad refeniw blynyddol mewn digidol (2022–23 i 2024–25)

Blwyddyn Ariannol	Cyllideb Refeniw £m	Refeniw Gwirioneddol £m
2022-23	18.1	15.6
2023-24	16.4	14.5
2024-25	19.7	16.9

Ffynhonnell: Data a ddarparwyd gan y Bwrdd Iechyd

50 Mae **Arddangosyn 2** yn dangos y cyllid cyfalaf sydd eisoes wedi'i fuddsoddi yn ddigidol. Mae'r Bwrdd Iechyd yn defnyddio cyllid cyfalaf ar gyfer rhaglenni adnewyddu technoleg, uwchraddio'r rhwydwaith craidd, a chefnogi'r gwaith o gyflwyno rhaglenni cenedlaethol, gan gynnwys Mamolaeth Ddigidol Cymru⁶. Mae cynlluniau buddsoddi refeniw yn y dyfodol heb eu penderfynu a byddant yn cael eu gosod yn ystod y broses gynllunio IMTP. Mae darparu gwasanaethau digidol yn esblygu wrth i atebion cwmwl ddod yn fwy cyffredin. Bydd y trawsnewidiad hwn yn effeithio ar wariant refeniw gan fod y costau hyn yn barhaus yn hytrach na buddsoddiadau cyfalaf on-off.

Arddangosyn 2: Buddsoddiad cyfalaf blynyddol mewn digidol (2022–23 i 2024–25)

Blwyddyn Ariannol	Prifddinas £m
2022-23	5.2
2023-24	6.2
2024-25	8.8

Ffynhonnell: Data a ddarparwyd gan y Bwrdd Iechyd

Prosiectau digidol lleol a rhanbarthol

51 Mae'r Bwrdd Iechyd yn bwrw ymlaen ag ystod o raglenni digidol a arweinir yn lleol. Mae'r rhain yn cynnwys datblygu a chyflwyno Porth Cleifion Bae Abertawe yn barhaus, sy'n gwella mynediad digidol i gleifion weld canlyniadau eu profion a'u hapwyntiadau clinigol. Mae'r gyfarwyddiaeth ddigidol hefyd yn cefnogi gweithredu system atgyfeirio a gychwynwyd gan yr ysbyty ar gyfer niwroleg ac yn parhau i wella ei system Signal⁷.

⁶ Bydd rhaglen Mamolaeth Ddigidol Cymru yn gweithredu datrysiad Cymru gyfan a fydd yn cynnwys mynediad digidol i gleifion i'w nodiadau mamolaeth trwy Ap a gwefan GIG Cymru.

⁷ Datblygodd y Tîm Gwasanaethau Digidol system rheoli llif cleifion i olrhain a chefnogi taith claf o'r derbyniad hyd at ei ryddhau.

- 52 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio ar atebion digidol rhanbarthol gyda Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda. Mae Cyd-bwyllgor rhanbarthol wedi bod ar waith ers mis Ionawr 2025, ac mae ganddo bum amcan rhanbarthol a rennir, gan gynnwys gwella cydweithredu ac effeithlonrwydd digidol. Mae'r ddau sefydliad wedi ymrwymo i weithio gyda'i gilydd ar fentrau digidol ac wedi sefydlu gweithgorau ar y cyd sy'n cwmpasu data a deallusrwydd, seilwaith, cynhwysiant digidol, a systemau clinigol, ochr yn ochr â fforwm digidol rhanbarthol. Mae'r ddau Fwrdd Iechyd hefyd yn bwriadu datblygu map ffordd digidol a rennir erbyn mis Mawrth 2026.
- 53 Mae'r Bwrdd Iechyd yn rhoi digon o sicrwydd i'r Pwyllgor DDRI ar gynnydd digidol rhanbarthol. Yn ystod sesiwn datblygu pwyllgor ym mis Hydref 2025, derbyniodd aelodau'r wybodaeth ddiweddaraf am weithgarwch ar y gweill, gan gynnwys y cynnydd a wnaed, y risgiau a nodwyd, a'r heriau a wynebwyd. Mae'r ddau Fwrdd Iechyd yn parhau i ymgysylltu â DHCW wrth i'r dull ehangach o weithio digidol rhanbarthol esblygu.

Mabwysiadu systemau digidol cenedlaethol

- 54 Mae'r Bwrdd Iechyd yn gweithio'n agos gyda phartneriaid digidol allweddol gan gynnwys DHCW, AaG, Llywodraeth Cymru, a'r Rhwydweithiau Clinigol o fewn Perfformiad a Gwella'r GIG. Mae aelodau'r Bwrdd yn adrodd am berthynas gadarnhaol â'r sefydliadau hyn ac yn derbyn sicrwydd trwy'r adroddiadau rheolaidd a gyflwynir i'r Pwyllgor a'r Bwrdd DDRI. Mae'r adroddiadau hyn yn tynnu sylw at y mentrau a'r prosiectau niferus a gyflwynir mewn cydweithrediad â sefydliadau partner.

55 Mae'r Bwrdd Iechyd yn mabwysiadu ac yn cyflwyno atebion digidol cenedlaethol i wella hygyrchedd, ansawdd ac effeithlonrwydd a chynhyrchiant gwasanaethau. Mae'n cefnogi'r dull Unwaith i Gymru ac yn gweithio'n adeiladol gyda DHCW a Llywodraeth Cymru. Mae adroddiadau i'r Pwyllgor a'r Bwrdd DDRI yn canolbwyntio ar gyflwyno atebion cenedlaethol. Mae'r Bwrdd Iechyd yn adrodd bod oedi rhaglenni cenedlaethol yn sylweddol, gyda lliithriadau wrth gaffael y system Rheoli Gwybodaeth Labordy a'r System Gwybodeg Radioleg, gan greu risgiau mawr i barhad y gwasanaeth a chyflawni prosiectau. Mae'r oedi hyn yn cyfyngu ar ei allu i reoli risgiau digidol yn effeithiol a darparu trawsnewid gwasanaeth ehangach. Er bod y Bwrdd Iechyd wedi gwella ei drefniadau llywodraethu a goruchwyllo lleol, ni all y camau hyn ar eu pennau eu hunain wrthbwysu oedi a achosir gan ffactorau y tu allan i'w reolaeth uniongyrchol. Mae Aelodau Annibynnol yn credu bod angen mwy o waith i wella'r ffordd y mae'r Bwrdd Iechyd a DHCW yn gweithio gyda'i gilydd ac i ddiffinio'n glir rolau a chyfrifoldebau partneriaid digidol allweddol, gan gynnwys Llywodraeth Cymru.

Gwerthuso atebion digidol

56 Mae gan y Bwrdd Iechyd enghreifftiau da o ble mae wedi gwerthuso ei atebion digidol. Er enghraifft, gweithredu Cofnod Gofal Nyrsio Cymru a'r⁸ arbedion cysylltiedig o ran amser nyrsio i gwblhau asesiadau gwybodaeth a risg safonol. Fodd bynnag, mae'n cydnabod bod angen iddo wneud hyn yn fwy cyson, gan fod systemau unwaith wedi'u cyflwyno'n gyflym yn dod yn fusnes fel arfer ac nid yw'r Bwrdd Iechyd yn dal eu heffaith.

⁸ Mae Cofnod Gofal Nyrsio Cymru (WNCr) yn system ddogfennaeth nyrsio ddigidol genedlaethol a ddefnyddir ar draws wardiau cleifion mewnol i oedolion yng Nghymru. Mae'n disodli cofnodion nyrsio papur gyda llwyfan digidol safonol, diogel.

57 Yn gadarnhaol, mae gan y Bwrdd Iechyd ymagwedd gref at wireddu budd-daliadau, ac roedd adroddiad yr Archwilio Mewnol ym mis Medi 2025 yn rhoi sicrwydd sylweddol yn y maes hwn. Canfu'r adolygiad fod gan y Bwrdd Iechyd ddull rheoli budd-daliadau clir gyda buddion arfaethedig a nodwyd ar y dechrau, strwythur ar gyfer adolygu'r rhain ac olrhain cyflawni'r budd-daliadau. Fodd bynnag, gan adlewyrchu ein sylwadau yn y paragraff blaenorol ynglŷn â dal effaith, argymhellodd yr adroddiad fwy o bwyslais ar adolygiad ôl-weithredu ac ar gamau cywiro lle nad oedd y Bwrdd Iechyd yn gwireddu'r manteision arfaethedig.

Argymhellion

58 Mae'r tabl canlynol yn manylu ar yr argymhellion sy'n deillio o'n gwaith.

Argymhellion

A1 Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod y Cynllun Strategol Digidol newydd yw wedi'i ategu gan gynllun cyflawni clir, wedi'i gostio datblygwyd drwy'r broses IMTP (**paragraff 15**).

A2 Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod pob grŵp gwasanaeth yn mynychu'r Grŵp Arweinyddiaeth Ddigidol (DLG) yn gyson, yn ôl yr angen, trwy roi i mewn gosod disgwyliadau cliriach, trefniadau monitro, a chynnydd llwybrau. (**paragraff 25**).

A3 Dylai'r Bwrdd lechyd gryfhau ei drefniadau ar gyfer rheoli risgiau sy'n gysylltiedig â Deallusrwydd Artiffisial (AI) drwy:

- 3.1** asesu risgiau AI posibl i'r Bwrdd lechyd a sicrhau bod y rhain yn cael eu dal mewn cofrestrau risg perthnasol gyda lliniaru a rheolaethau priodol (**paragraff 33**); a
- 3.2** sefydlu ac ymgorffori fframwaith llywodraethu a sicrwydd AI o fewn 12 mis (**paragraff 35**).

A4 Dylai'r Bwrdd lechyd gryfhau ei ddull o asesu a gwella sgiliau digidol ar draws ei weithlu (**paragraff 38**).

A5 Dylai'r Bwrdd Iechyd ddatblygu cynllun clir i leihau digidol allgáu, gyda thargedau a cherrig milltir mesuradwy (**paragraff 43**).

A6 Dylai'r Bwrdd Iechyd werthuso datrysiadau digidol yn gyson pwyslais ar adolygiad ôl-weithredu ac ar gamau cywiro lle nad oedd yn gwireddu'r buddion arfaethedig (**paragraff 56**).

Atodiadau

1 Ynglŷn â'n gwaith

Cwmpas yr archwiliad

Nod yr archwiliad hwn yw darganfod a yw'r Bwrdd Iechyd yn defnyddio technoleg ddigidol i gefnogi moderneiddio ac effeithlonrwydd gwasanaethau. Roedd hyn yn cynnwys y dull o strategaeth, arweinyddiaeth a datblygu sgiliau ar gyfer trawsnewid digidol, a sut mae risgiau ynghylch seilwaith digidol, gwytnwch seiber a deallusrwydd artiffisial yn cael eu rheoli.

Cwestiynau a meini prawf archwilio

Cwestiynau

Aeth ein harchwiliad i'r afael â'r cwestiynau canlynol:

- A oes gan y Bwrdd Iechyd ymagwedd arweiniol ac adnoddau priodol o drawsnewid digidol?
- A yw'r Bwrdd Iechyd yn datblygu sgiliau, capasiti a gallu digidol ei weithlu?
- A oes gan y Bwrdd Iechyd gynllun clir ar gyfer rheoli ei drefniadau gwytnwch seiber a'i seilwaith digidol a sut y bydd angen iddynt newid i gefnogi ei uchelgeisiau trawsnewid digidol?
- A yw'r Bwrdd Iechyd yn ymgysylltu'n effeithiol â staff, partneriaid, cleifion / defnyddwyr gwasanaeth i gyflawni ei uchelgeisiau trawsnewid digidol a lleihau risgiau gwahardd digidol?
- A yw'r Bwrdd Iechyd yn defnyddio technoleg ddigidol newydd ac atebion data yn weithredol i wella hygyrchedd, ansawdd, effeithlonrwydd a chynhyrchiant ei wasanaethau?

Meini Prawf

Cafodd ein cwestiynau archwilio eu llunio gan:

- Mewnbyn cyfeirio allanol gan Lywodraeth Cymru, Cyfarwyddwyr GIG Digidol Cymru gyfan, ac Iechyd a Gofal Digidol Cymru.
- Strategaethau a chynlluniau perthnasol Llywodraeth Cymru.
- Adroddiadau adolygu Trawsnewid Digidol perthnasol y GIG a gwblhawyd gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol a Phwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol Tŷ'r Cyffredin.
- Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol GIG Lloegr: Papur polisi cynllun ar gyfer iechyd digidol a gofal cymdeithasol.
- NHS England Transformation Directorate: What good looks like framework.

Dulliau

Gofynnwn ni i Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe (y Bwrdd Iechyd):

- Cwblhewch hunanasesiad i'n helpu i ddeall sut mae'r sefydliad yn ymgymryd â thrawsnewid digidol.
- Rhwch ffeithiau a ffigurau i ni am ei wariant ar dechnoleg ddigidol, sgiliau digidol staff, gwytnwch seiber, a sut mae'n cynnwys pobl mewn trawsnewid digidol.

Fe wnaethom adolygu ystod o ddogfennau, gan gynnwys:

- Papurau a chofnodion y Bwrdd a'r pwyllgor.
- Dogfennau llywodraethu allweddol, gan gynnwys cylch gorchwyl y Pwyllgor Digidol, Data, Ymchwil ac Arloesi.
- Strategaethau a chynlluniau allweddol, gan gynnwys y Strategaeth Ddigidol a'r Cynllun Blynyddol.
- Dogfennau rheoli risg allweddol, gan gynnwys Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd.
- Polisiâu a gweithdrefnau perthnasol.
- Adroddiadau a baratowyd gan gyrff allanol perthnasol eraill.

Fe wnaethom gyfnewid â'r rhanddeiliaid allweddol canlynol:

- Cyfarwyddwr Digidol
- Aelod Annibynnol dros Ddigidol

- Cyfarwyddwr Cyllid
- Prif Swyddog Gwybodaeth Glinigol
- Prif Swyddog Gwybodaeth Nyrsys
- Arweinydd Proffesiynol Allied Digidol
- Prif Swyddog Gweithredu

Fe wnaethom arsylwi cyfarfodydd y Bwrdd yn ogystal â chyfarfodydd y pwyllgor canlynol:

- Y Pwyllgor Digidol, Data, Ymchwil ac Arloesi gan gynnwys arsylwi sesiynau briffio.

2 Ymateb y rheolwyr

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
A1	Dylai'r Bwrdd Iechyd sicrhau bod y Cynllun Strategol Digidol newydd yn cael ei ategu gan gynllun cyflawni clir, wedi'i gostio a ddatblygwyd drwy'r broses IMTP (paragraff 15).	<p>Ers cymeradwyo Cynllun Strategol Digidol y Bwrdd Iechyd (Mawrth 2025), cyflawnwyd cyflawniad sylweddol yn 2025/26 ar draws systemau clinigol, seilwaith, data/dadansoddeg a galluogi'r gweithlu, gyda chefnogaeth buddsoddiad Llywodraeth Cymru. Yn yr amgylchedd ariannol presennol mae'n parhau i fod yn anodd gosod cynllun wedi'i ariannu'n llawn ar gyfer y strategaeth 10 mlynedd lawn; felly mae cyflwyno yn cael ei gynllunio a'i gostio trwy'r cylch cynllunio blynyddol.</p> <p>Mae'r IMTP ar gyfer 2026/27 yn cynnwys cyflwyno rhaglenni allweddol o fewn map ffordd 2025–2028 (gan gynnwys cynnydd parhaus tuag at gofnod iechyd a gofal integredig, adnewyddu seilwaith mawr a</p>	<p>Ar gyfer 2026/27 Yn unol â'r Cynllun Blynyddol 31 Mawrth 2026</p> <p>Am y tymor hwy, yn unol â phroses IMPT 26/27 Dyddiad: 31 Mawrth 2027</p>	Cyfarwyddwr Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		<p>systemau arbenigol a orfodwyd yn genedlaethol), gydag achosion busnes cysylltiedig yn cael eu bwrw ymlaen yn lleol a gyda Llywodraeth Cymru yn ôl yr angen. Yn y tymor hwy, mae'r Bwrdd lechyd yn cydnabod yr angen, ac mae wedi ymrwmo, i gynyddu buddsoddiad yn y cynllun strategol digidol a'i alluogwyr allweddol, i wella effeithlonrwydd, effeithiolrwydd ac ansawdd gofal i'r boblogaeth y mae'n ei gwasanaethu.</p>		
A2	<p>Dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod pob grŵp gwasanaeth yn mynychu'r Grŵp Arweinyddiaeth Ddigidol (DLG) yn gyson, yn ôl yr angen, trwy roi disgwyliadau cliriach ar waith, trefniadau monitro, a llwybrau uwchgyfeirio. (paragraff 25).</p>	<p>Mae cydweithwyr digidol yn cwrdd yn rheolaidd â Grwpiau Gwasanaeth unigol i drafod a chytuno ar ofynion allweddol, blaenoriaethau a chynlluniau cyflawni. Mae Grwpiau Gwasanaeth hefyd yn mynychu'r Grŵp Rheoli Gwasanaeth Digidol yn rheolaidd lle mae perfformiad y system a materion busnes fel arfer yn cael eu hadolygu. Rydym yn cydnabod yr angen i gryfhau'r Grŵp Arweinyddiaeth Ddigidol (DLG) a byddwn yn adolygu</p>	30 Medi 2026	Cyfarwyddwr Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		<p>pwrpas y grŵp a'r presenoldeb disgwyledig, gan gynnwys llwybrau monitro a chyfeirio, i sicrhau ei fod yn gweithredu ar lefel fwy strategol.</p>		
A3	<p>Dylai'r Bwrdd lechyd gryfhau ei drefniadau ar gyfer rheoli risgiau sy'n gysylltiedig â Deallusrwydd Artiffisial (AI) drwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 3.1 asesu risgiau AI posibl i'r Bwrdd lechyd a sicrhau bod y rhain yn cael eu dal mewn cofrestrau risg perthnasol gyda lliniaru a rheolaethau priodol (paragraff 33); a – 3.2 sefydlu ac ymgorffori fframwaith llywodraethu a sicrwydd AI o fewn 12 mis (paragraff 35). 	<p>Bydd y Bwrdd lechyd yn cynnig Cynllun Llywodraethu AI (DDR1, Mai 2026) i alinio ag egwyddorion GIG Cymru a chanllawiau Llywodraeth Cymru sy'n dod i'r amlwg. Mae hyn yn cynnwys sefydlu Grŵp Llywodraethu AI Gweithredol gyda hawliau penderfynu diffiniedig a llwybrau cynyddu, gweithredu cylch bywyd AI sengl (cymeriant, brysbennu haenau risg, sicrwydd, cymeradwyo, monitro a datgomisiynu), a chynnal un rhestr / cofrestr AI (gan gynnwys AI cyflenwr wedi'i fewnosod ac AI cynhyrchiol cymeradwy). Bydd risgiau AI yn cael eu hasesu a'u dal trwy gofrestrau risg corfforaethol/digidol/ansawdd perthnasol gyda rheolaethau y cytunwyd arnynt (e.e. achos diogelwch clinigol, DPIA/IG,</p>	31 Gorffennaf 2026	Cyfarwyddwr Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		<p>sicrwydd seiber a chyflenwyr) a chofnodion tryloywder arddull Safon Cofnodi Tryloywder Algorithmig (ATRS) ar gyfer systemau AI materol.</p> <p>Disgrifir y cynllun llywodraethu ar gyfer cymeradwyo yn DDRI mis Mai mewn 3 cham. Bydd y cam cyntaf wythnosau 0-8 yn sefydlu'r trefniadau angenrheidiol i ddad-risg y sefyllfa bresennol.</p>		
A4	Dylai'r Bwrdd Iechyd gryfhau ei ymagwedd at asesu a gwella sgiliau digidol ar draws ei weithlu (paragraff 38).	Rydym wedi sefydlu mentrau parodrwydd digidol gan gynnwys Rheolwr Mabwysiadu Digidol, Rhwydwaith Hyrwyddwyr MS365, arbenigwyr hyfforddi/cynnyrch system craidd, arweinyddiaeth ddigidol glinigol (CMIO/CNIO/CAHPIO) a Rhaglen Llythrennedd Data. Gan adeiladu ar hyn, byddwn yn cryfhau'r gwaith o asesu sgiliau digidol drwy ddefnyddio dulliau arolwg/hunanasesu sydd ar gael (gan gynnwys gwaith parodrwydd digidol	Asesiad gwaelodlin o sgiliau a gosod targedau gwella chwarterol - 30 Mehefin 2026	Cyfarwyddwr y Gweithlu/ Cyfarwyddwr Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		<p>AaGIC) i sefydlu cymorth sylfaenol a tharged, gan ymgorffori llythrennedd digidol fel "llyn aur" trwy gyfadrannau grŵp staff mewn partneriaeth â Gweithlu ac OD. Bydd cyflawni yn cael ei symud ymlaen trwy ail-flaenoriaethu adnoddau presennol ac, lle bo hynny'n bosibl, buddsoddiad tactegol nad yw'n rheolaidd.</p>		
A5	<p>Dylai'r Bwrdd Iechyd ddatblygu cynllun clir i leihau allgáu digidol, gyda thargedau a cherrig milltir mesuradwy (paragraff 43).</p>	<p>Ar gyfer staff, byddwn yn parhau i fynd i'r afael â chynhwysiant digidol trwy ein cynnig parodrwydd digidol presennol, gan gynnwys y Rheolwr Mabwysiadu Digidol, Rhwydwaith Hyrwyddwyr MS365, hyfforddiant/cymorth seiliedig ar rôl (gan gynnwys llwybrau modiwlaid trwy gyfadrannau grŵp staff â chymorth digidol) a hyrwyddwyr digidol clinigol (mae gan SBUHB 1000+), i sicrhau mynediad cyfartal at ddatblygu sgiliau a chymorth mabwysiadu. Ar gyfer y cyhoedd, rydym yn cydnabod bod angen</p>	30 Medi 2026	Cyfarwyddwr Digidol / Cyfarwyddwr Gweithlu ac OD

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		<p>mwy a bod angen arweinydd cynhwysiant digidol pwrpasol i ddatblygu a chyflwyno cynllun clir; Mae hyn yn amodol ar gyllid. Bydd canfod y cyllid angenrheidiol yn cael ei geisio drwy'r rhaglen ailstrwythuro Organized for Success y sefydliadau. Unwaith y byddwn yn ei le, byddwn yn gweithio gyda HDD i drosoli manteision gweithio rhanbarthol a dulliau a rennir o gynhwysiant digidol.</p>		
A6	<p>Dylai'r Bwrdd lechyd werthuso atebion digidol yn gyson gyda phwyslais ar adolygiad ôl-weithredu ac ar gamau cywiro lle nad oedd yn gwireddu'r manteision arfaethedig (paragraff 56).</p>	<p>Mae gan ddigidol fframwaith buddion cadarn ar waith, gan gynnwys diffinio budd-daliadau, olrhain ac adolygiad ôl-weithredu. Mae hyn wedi'i ddefnyddio i lywio sefydlu fframwaith budd-daliadau ledled y Bwrdd lechyd a fydd yn cael ei gymhwyso'n gyson ar draws pob prosiect a buddsoddiad (nid digidol yn unig). Wrth fynd ymlaen, bydd monitro gwireddu a chyflawniad buddion yn cael ei alinio â'r fframwaith hwn ac yn cael ei sicrhau trwy</p>	30 Medi 2026	Cyfarwyddwr Digidol

Cyf	Argymhelliad	Sylwebaeth ar gamau gweithredu arfaethedig	Dyddiad cwblhau gweithredoedd wedi'u cynllunio	Swyddog cyfrifol (teitl)
		drefniadau llywodraethu ehangach y Bwrdd Iechyd, gan gynnwys PFAG.		

Amdanom ni

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru yn annibynnol ar Lywodraeth Cymru a'r Senedd. Rôl yr Archwilydd Cyffredinol yw archwilio ac adrodd ar gyfrifon Llywodraeth Cymru, y GIG yng Nghymru a chyrrff cyhoeddus cysylltiedig eraill, ynghyd â chyfrifon cynghorau a chyrrff llywodraeth leol eraill. Mae'r Archwilydd Cyffredinol hefyd yn adrodd ar y defnydd o adnoddau gan y sefydliadau hyn ac yn awgrymu ffyrdd y gallant wella.

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn cyflawni ei waith gyda chymorth staff ac adnoddau eraill Swyddfa Archwilio Cymru, sef corff a sefydlwyd i gefnogi, cynghori a monitro gwaith yr Archwilydd Cyffredinol.

Archwilio Cymru yw'r term ymbarél a ddefnyddir ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'r rhain yn endidau cyfreithiol ar wahân gyda'r rolau gwahanol a amlinellir uchod. Nid yw Archwilio Cymru ei hun yn endid cyfreithiol.

Archwilio Cymru

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: info@audit.wales

Gwefan www.audit.wales

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.